

Stockholm 2021-03-12

Infrastrukturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

i.remissvar@regeringskansliet.se i.e.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: andreas.kannesten@regeringskansliet.se

Svenska Trädbränsleförbundets synpunkter på promemorian Hållbarhetskriterier – genomförande av det omarbetade förnybartdirektivet.

Trädbränsle har en stor betydelse för landets energiförsörjning och som enligt klimat- och energipolitiken måste bli ännu mer betydelsefull i framtiden. Svenska Trädbränsleförbundet är en branschförbund för svenska producenter av trädbränsle till energiproduktion och som råvara till förädlade bränslen såsom briketter, pellets och pulver. Trädbränsleförbundets medlemmar¹ är alltså bioenergis basindustri som producerar och levererar ungefär 80 procent av det trädbränsle som säljs på den svenska kommersiella marknaden.

Generella kommentarer

I och med införandet av hållbarhetskriterier för både fasta, flytande och gasformiga biobränslen blir bioenergi det förnybara energislag som har mest genomgående hållbarhetskrav. Inte heller fossila energislag kan uppvisa spårbarhet eller miljöinformation i närheten av vad förnybartdirektivet innebär. Det uppdaterade förnybartdirektivet antogs i december 2018. Marknadens aktörer har sedan dess lyft fram behovet av att implementeringen i Sverige måste komma till stånd i god tid innan lagstiftningen ska börja gälla vid halvårsskiftet 2021. Tyvärr ser vi att regeringen inte tagit detta på allvar och vi står i tidsbrist och en marknadsosäkerhet. Vi är medvetna om att det saknas viktiga delegerade akter från EU och att det har gjort processen svårare. Både Danmark och Finland har dock redan implementerat direktivet. Med tanke på tidsaspekten är det därför mycket viktigt att man ser till att marknaden får övergångsregler och att regeringen aktivt arbetar i EU för att hållbarhetskriterierna inte ändras i närtid. Från våra medlemmar får vi idag uppgifter om att kontrakt om bränsleleveranser skrivs "i blindo". Osäkerhet på marknaden minskar investeringsviljan och det riskerar att leda till att EU missar sitt 2030-mål på klimatområdet.

Definitioner

Det svenska implementeringsförslaget följer direktivet noga och det är generellt bra. Men det finns ett antal definitioner som regeringen bör verka för att ändra på sikt.

Definitionen av biomassa är olycklig och skapar en viss förvirring. Det uppmärksammades redan i första förnybartdirektivet. Det gemensamma europeiska standardiseringsorganet CEN har i sin tekniska kommitté för standardisering av förnybartdirektivet därför istället valt definitionen "

Biomass: biodegradable fraction of products, waste and residues from biological origin from agriculture (including vegetal and animal substances), forestry and related industries including fisheries and aquaculture, as well as the biodegradable fraction of industrial and municipal waste I ISO-standarden 13065:2015 Sustainability criteria for bioenergy är definitionen "raw material (3.40) of biological origin excluding material embedded in geological formations or transformed to fossilized material". EU bör sträva efter att uppdatera sin definition i enlighet med dessa internationellt vedertagna definitioner.

¹ Medlemmar i Svenska Trädbränsleförbundet är skogsbolag, skogsägarföreningar, Sveaskog, köpsågverk och andra biobränsleaktörer. Fullständig förteckning finns på vår hemsida, www.tradbransle.se.

För skogsbiomassa finns det oklarheter om hur skogsbiomassa producerad på annan mark än skogsmark ska hanteras. Exempelvis sly från träd och buskmark samt salix och poppel på jordbruksmark.

I förslaget används ordet skörd för uttag av skogsbiomassa. Det är en direktöversättning men det är en term som inte används i vanligt tal och i Skogsvårdslagen används termen avverkning. Hur ser myndigheterna på att använda olika termer för samma sak? Finns det risk för missförstånd? I kapitel 7.1 sid 27 under stycket om odikade torvmarker står det dessutom "odling och skörd eller avverkning" vilket är förvirrande.

Definitionen av anläggningsbegreppet måste förtydligas eftersom det är avgörande för vem som berörs av direktivet.

Markkriteriet för skogsbiomassa

Trädbränsleförbundet delar slutsatserna i utredningen kring den svenska skogsvårdslagstiftningen som gjorts och delar bedömningen att svensk skogsbiomassa uppfyller kraven som A-land och att inga särskilda kontrollrutiner därmed behöver införas för svensk skogsbiomassa. Energimyndigheten behöver dock förtydliga detta på föreskriftsnivå. Tydliga bedömningar och krav på dokumentation behöver även redovisas i föreskrifter eller vägledning för andra viktiga länder från vilken vi importerar och skogsbiomassa som rapporteringsskyldiga kan hänvisa till.

Implementering

Trädbränsleförbundet anser att det är viktigt att de administrativa systemen görs så enkla som möjligt för att inte orsaka ytterligare kostnader och administrativ börda. Det är extra viktigt för små aktörer. För att implementeringen ska gå så smidigt som möjligt måste definitioner, vägledningar och normalvärden snarast komma på plats. Vi vill också särskilt trycka på behovet av ett användarråd för att underlätta implementeringen.

Många förbrukare och leverantörer har lager av biomassa som uppkom innan 1 juli 2021. Även barkborresituationen har spätt på lagerna. Det är orimligt att dessa lager ska uppfylla krav som uppkommer senare och som inte varit kända. Trädbränsleförbundet uppmanar regeringen att ge Energimyndigheten ett bemyndigande att hantera övergångsbestämmelser i kommande föreskrifter. En lösning skulle kunna vara att koordinera med ETS där hållbarhetsvillkor införs 1 januari 2022.

Undantag för anläggningar

Trädbränsleförbundet välkomnar direktivets förslag om att undanta anläggningar mindre än 2 MW för biogas och 20 MW för fasta biobränslen. I promemorian nämns dock att hållbarhetsbesked kan komma att bli ett krav för att vara berättigad framtida stöd. Vi anser att krav på hållbarhetsbesked enbart ska avse de anläggningar över gränsen 20 MW för fasta biobränslen och 2 MW för biogas som omfattas av stödsystem.

Administration

De flesta flytande biodrivmedlen importeras till Sverige medan biogas och fasta biobränslen produceras till stor del inom landet gränser. Det är därför inte rimligt att ställa samma administrativa krav på alla biobränslen eftersom de har så olika karaktär. Det är viktigt att processen för hållbarhetsbesked/leverantörsbesked förenklas när bränslena har sitt ursprung från Sverige eller ett annat A-land. Energimyndigheten bör presentera ett enklare förfarande för kontrollsystem och oberoende granskning för biogas och fasta biobränslen. När det gäller kontrollsystem ersätt lämpligen med "leverantörssystem" enligt förslag från Energimyndigheten. Energimyndigheten bör även redovisa normalvärden och beräkningsmetodiker för växthusgasutsläpp kopplade till svenska biobränslen för att förenkla administrationen för rapporteringsskyldiga företag.

Leverantörsbesked

Citat från promemorian:

”Energimyndigheten föreslog i sin tidigare rapport att det ska införas en möjlighet för bränsleleverantörer att få något som myndigheten benämner leverantörsbesked och som visar att de bränslen som levererats uppfyller hållbarhetskriterierna. Om det införs en möjlighet att frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked saknas det behov av leverantörsbesked och myndighetens förslag behöver inte införas. Aktörer som frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked kommer inte att omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter enligt 3 kap. 1 e § hållbarhetslagen. Om en leverantör frivilligt ansöker om hållbarhetsbesked för flytande, gasformiga eller fasta biobränslen för produktion av el, värme, eller kyla kommer kontrollsystemet för beräkning av utsläpp av växthusgaser endast att behöva omfatta utsläppen som uppstått fram till det att aktören säljer bränslet. Energiomvandlingen till den el, värme och kyla som sedan produceras ska beaktas även vid denna beräkning.”

Trädbränsleförbundet har tidigare tillsammans med andra i branschen framfört till Regeringskansliet och Energimyndigheten att det är viktigt att underlätta för företag – inte minst de många små - att klara byråkratin med hållbarhetsuppföljningen och ställt sig bakom Energimyndigheten förslag till leverantörsbesked. Promemorians förslag att ersätta leverantörsbesked med frivilligt ansöka om hållbarhetsbesked leder till att leverantörerna av biobränsle hamnar i ett system som har som främsta uppgift att klara slutförbrukarnas behov. Det betyder att uppgifter som bara är relevanta för slutförbrukarna skall strykas. Det leder till komplexitet och risk för att göra fel.

Trädbränsleförbundet förordar att Energimyndighetens förslag till leverantörsbesked införes.

För Svenska Trädbränsleförbundet Sofia Backéus Näringspolitisk expert